

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κίνημα του Δημοτικισμού

Επιμέλεια παρουσίασης:

Κιορπέ Θεοδώρα

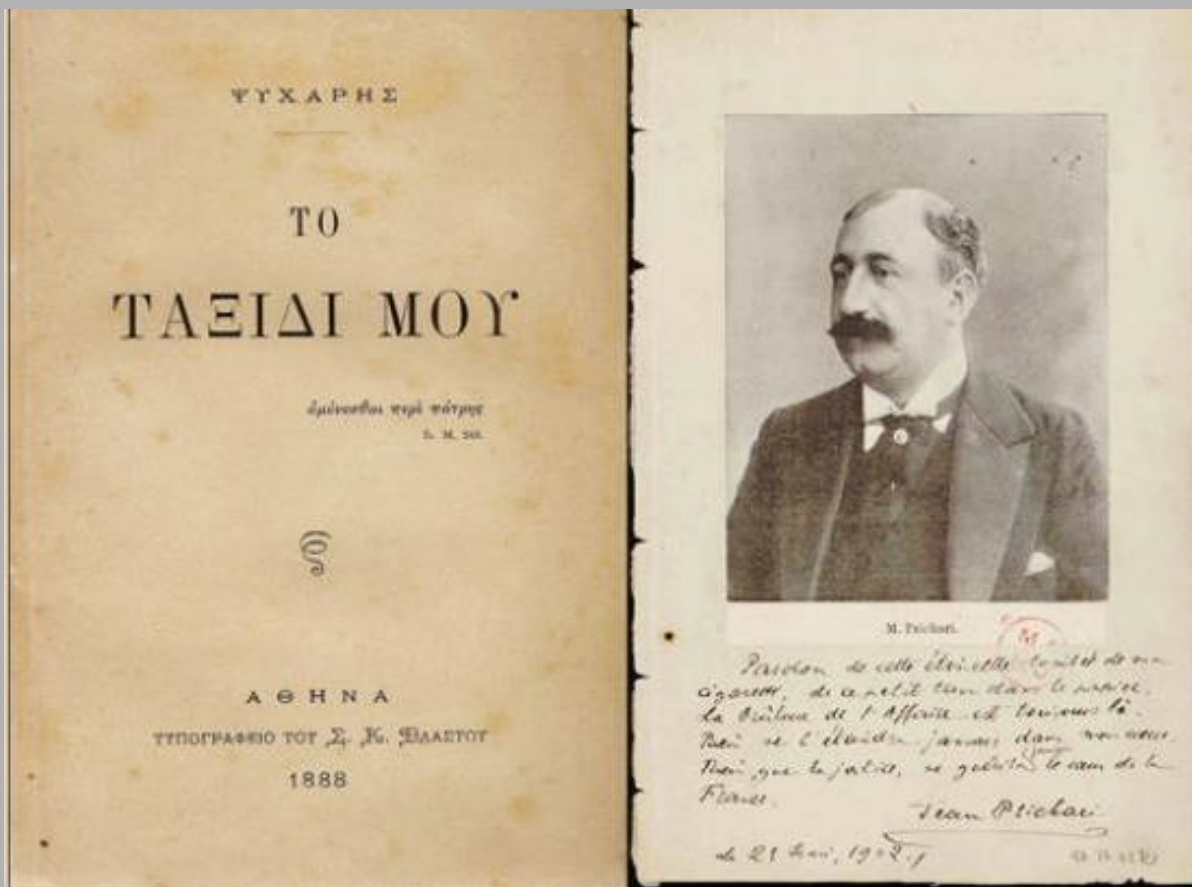
Υπεύθυνη καθηγήτρια:κα Δανίκα Ευανθία

Δημοτικισμός:

- είναι πνευματικό κίνημα που μεσουράνησε στο γλωσσικό στερέωμα τον 20ό αιώνα
- κυριάρχησε ως υπέρτατη γλωσσική ανάγκη να «καθαριστεί» η ελληνική γλώσσα από την καθαρεύουσα και τον αρχαϊσμό
- αποτέλεσε αντικείμενο διεκδίκησης σε κοινωνικό εθνικό επίπεδο

Απαρχές του Δημοτικισμού

Ο Δημοτικισμός ως εκπαιδευτικό κίνημα ξεκίνησε το **1888**, όταν ο Ψυχάρης κυκλοφόρησε το βιβλίο «Το ταξίδι μου», το οποίο αποτελεί το μανιφέστο του Δημοτικισμού.

Δημοτικιστές

- Η Γενιά του Τριάντα ήταν αυτή που πρωτοπόρησε στο κίνημα του Δημοτικισμού με δεσπίζουσα μορφή τον **Κωστή Παλαμά**.
- Άλλοι σημαντικοί δημοτικιστές ήταν ο **Αλέξανδρος Πάλλης** και ο **Αργύρης Εφταλιώτης**.

Κωστής Παλαμάς

Αργύρης Εφταλιώτης

Αλέξανδρος Πάλλης

Φάσεις του Δημοτικισμού

A) Από τα Ευαγγελικά στα Αθεϊκά(1880-1902)

- Το 1880 η δημοτική γλώσσα επικράτησε ως η **γλώσσα της ποίησης**, με αναφορά το έργο του Παλαμά, Τα τραγούδια της Πατρίδας μου (1886).
- Αργότερα έγινε προσπάθεια να επεκταθεί η δημοτική γλώσσα και σε άλλα είδη του λόγου. Έγινε προσπάθεια για **μετάφραση της Καινής Διαθήκης στη δημοτική γλώσσα** που επιχείρησε ο Αλέξανδρος Πάλλης.
- Το πρώτο βιβλίο που συνδέεται με την έναρξη του εκπαιδευτικού δημοτικισμού είναι το βιβλίο του Φ. Φωτιάδη «το γλωσσικό ζήτημα και η εκπαιδευτική μας Αναγέννηση» το 1902.

Β) Τα Αθεϊκά του Βόλου(1908-1911)

- Ο Αλέξανδρος Δελμούζος, σημαντική προσωπικότητα του δημοτικισμού, ίδρυσε το Παρθεναγωγείο του Βόλου (1908-1911). Στο Παρθεναγωγείο προωθήθηκαν ζητήματα όπως η χρήση της δημοτικής γλώσσας, η εγκατάλειψη του κλασικισμού και η μαθητοκεντρική διδασκαλία. Το 1911 σταμάτησε η λειτουργία του Παρθεναγωγείου («Αθεϊκά»).

Ανώτερο Δημοτικό Παρθεναγωγείο Βόλου, 1908.

Αλέξανδρος Δελμούζος

Γ) Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση(1917-1920)

- Στη τριετία 1917-20 γράφτηκαν 13 αναγνωστικά προσαρμοσμένα στους σκοπούς της μεταρρύθμισης.
- Το αναγνωστικό «Τα ψηλά βουνά» του Ζαχαρία Παπαντωνίου αποτέλεσε την τελειότερη έκφραση του Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού: δημοτική γλώσσα με συντακτική και γραμματική συνέπεια, προώθηση της Νεοελληνικής Αγωγής και αστική ιδεολογία με έμφαση στον ορθό λόγο.
- Τα αναγνωστικά αποσύρθηκαν από τα σχολεία όταν ακολούθησε η ήττα των Βενιζελικών (Νοέμβριος 1920), με ακύρωση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας.

Δ) Τα Μαρασλειακά (1924-1926)

- Μετά τη Μικρασιατική καταστροφή οι πρωτεργάτες του Εκπαιδευτικού Ομίλου (Γληνός, Δελμούζος, Τριανταφυλλίδης) ανέλαβαν σημαντικές θέσεις στο υπουργείο Παιδείας. Δημιουργήθηκαν 3 σημαντικά ιδρύματα:
  1. Το Μαράσλειο Διδασκαλείο που εκπαίδευε δασκάλους
  2. Η Παιδαγωγική Ακαδημία που εκπαίδευε καθηγητές για το διδασκαλείο
  3. Το Πρότυπο Δημοτικό ως πεδίο εφαρμογής νέων προγραμμάτων και μεθόδων.
- Η προσπάθεια σταμάτησε το 1926 με τα λεγόμενα «Μαρασλειακά», διαμάχη που ξέσπασε εξαιτίας του τρόπου που δίδασκε την Ιστορία η καθηγήτρια του Διδασκαλείου Ρόζα Ιμβριώτη.

Αλλαγές

Μερικές απο τις κυριότερες αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στην εκπαίδευση μέσω της εισαγωγής της δημοτικής γλώσσας ήταν:

- Γραμματικό σύστημα: Κάποιοι παλιοί τριτόκλιτοι τύποι εξαφανίστηκαν όπως (πόλις, κυβέρνησις, ελπίς), ενώ εξαφανίστηκαν και πολλοί τύποι γενικής σε -εως (κατάστασις αντί καταστάσεως).
- Τα θηλυκά επαγγελματικά ονόματα δεν διαφοροποιούνταν μόνο με το άρθρο/ επίθετο (η δικηγόρος, η βουλευτής) αλλά και με τις παραγωγικές καταλήξεις (δικηγορίνα, βουλευτίνα).
- Τα ρήματα σε άω με τύπους σε -α χρησιμοποιούνταν όλο και περισσότερο (μιλάω-μιλάει-μιλάμε-μιλάνε)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

https://www.google.gr/search?q=%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%83+%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CE%BC%CE%BF%CF%85%CE%B6%CE%BF%CF%83&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiV_Yez8rfaAhVByRQKHSGfA10Q_AUICigB&biw=1600&bih=720#imgrc=q7zm-WU4E6U62M